

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. VII. Prophetiæ Sybillarum, septimum credibilitatis nostræ fidei
argumentum,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

tantum, heretici vero in animas multo pretiosiores sevierunt.) Hæreticæ, inquam, ferè omnes infelici exitu mortui sunt, ut præcipue videre est in Lutheranæ & Calvinianæ hæresis Sectariis: Lutherus enim cum sua quam constupraverat Moniali jacens, repente mortuus est. Carolstadius desperatione adactus, sibi ipsi vim intulit. Bucerus lecto deturbatus à Dæmone, effusus per cubiculum passim huc illuc visceribus, multisque cruciatibus exanimatus, expiravit. Zuinglius in bello quod contra suos populares excitaverat, occubuit. De Calvino verò Beza scribit, ipsum varijs ante obitum morbis fuisse consumptum, nempe phthisi, colicæ, asmate, calculo, podagrâ, & emicranîâ. Addit Bolzeus constans esse, eo quoque morbi genere fuisse percussam, quo impius Christi hostis Herodes interit, is est pedicularis, torum ejus corpus pervadens, & foedissimo ac virulentissimo ulcere corrodens. Refert præterea eum ob malevolentiam, sibi & iis qui eum circumstantibus ante mortem, gravem, Dæmonibus invocatis, jurantem & blasphemantem miserè expirasse. Imò quod diem atque horam destitutus sit & execratus, quam unquam studiis & scriptiõibus impendisset. Mitto non minus horribiles aliorum Sectariorum exitus, qui doctrinam Ecclesiæ Romanæ oppugnaverunt, de quibus videri potest Erasmus Alberus lib. 2. contra Carolstadianos.

§. VI.

Prophetarum vaticinia, sextum credibilitatis nostra argumentum.

151. **H**oc argumentum maximi ponderis est, & evidenter veritatem fidei nostræ suadet: unde Christus ipse ad Scripturas Prophetarum, Judæos incredulos meritò provocabat, Joan. 6. *Scrutaminis Scripturas, quia testimonium perhibent de me.* Et paulò post: *Si Moysi crederetis, utique crederetis & mihi.* Et ad Romanos 1. fatetur Apostolus se esse segregatum in Evangelium, quod Deus ante promiserat per Prophetas. Item D. Petrus Epist. 2. cap. 1. postquam narravit mysterium Transfigurationis, cujus ipse testis oculus extiterat, audieratque vocem illam de Cælo delapsam à magnifica gloria, attestantem Christi Divinitati & doctrinæ: *Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi complacui, ipsum audite.* addit: *Et habemus firmiorem Prophetici sermonem, cui bene facitis attendentes tanquam lucerna lucenti in caliginoso loco.* Quod eo fine addit, ut rectè expendit D. Augustinus serm. 27. de verbis Apostoli, cap. 4. quia ad probandam Christi Divinitatem, & veritatem ejus doctrinæ, firmius erat argumentum, quod ex Prophetiis, de illis & vero Messia prædictis, sumebatur: *Sunt enim* (inquit) *homines infideles, qui sic detrahunt Christo, ut dicant eum magicis artibus fecisse quod fecit (ut Judæi illi qui dicebant, in Beelzebub, Principe Dæmoniorum, eiecit dæmonia, Luc. 11.) Possunt ergo infideles delatam de Cælo vocem, per illicitas curiositates ad magicas artes referre: sed Prophetia antea fuerunt. Nondum erat homo Christus, quando misit Prophetas. Si ergo magicis artibus fecit ut coheretur mortuus, nunquid erat magus antequam natus? Hoc præmissio, sic arguo.*

152. Nullus potest certo, infallibiliter, in particulari, & cum omnibus circumstantiis, multo ante prædicere futura contingentia, nisi Divino Spiritu affatus sit, juxta illud Isaïæ, *Annuntiate quæ ven-*

Tom. IV.

Atura sunt, & dicemus quia dii estis vos: & istud Tertulliani in Apolog. cap. 20. *Idoneum, opinor, testimonium Divinitatis, veritas divinationis:* quare in Tractatu de Angelis ostendimus, quod nec ipsi etiam Angeli futura contingentia, seu libera, naturaliter cognoscere possunt: Atqui Prophetæ veteris Testamenti, multa ante sæcula, omnia ferè quæ ad Incarnationem, Nativitatem, Passionem, Resurrectionem, & Ascensionem Christi, aliaque ejus mysteria spectant, prædixerunt in particulari, quoad singulas illorum circumstantias: Ergo Spiritu Dei afflati scripserunt, ac proinde nostra Religio ab iis prænuntiata, non aliunde quàm à Deo profecta est. Major & Consequentia patent: Minor verò suaderetur, expendendo singula Prophetarum vaticinia, quibus prædicta mysteria prænuntiarunt.

B Incarnatio ergo Verbi Divini Baruch. 3. prædicta est: *In terris visus est, & cum hominibus conversatus est.* Nativitas ejus ex Virgine Isaïæ 7. *Ecce Virgo concipiet, & pariet filium.* Locus Nativitatis Michæ 5. *Et tu Bethleem Ephrata parvulus es in millibus Juda: ex te mihi egredietur qui sit dominator in Israël.* Ejus prædicatio Isaïæ 61. *Spiritus Domini super me, eo quod unxerit Dominus me: ad annuntiandum mansuetis misit me, ut mederer contritis corde, & predicarem captivis indulgentiam &c.* Ejus miracula Isaïæ 35. *Tunc aperientur oculi cecorum, & aures surdorum patebunt. Tunc saliet sicut cervus, claudus, & aperta erit lingua mutorum.* Ingressus ejus in Jerusalem Zachar. 9. *Ecce Rex tuus veniet tibi iustus, & Salvator: ipse pauper, & ascendens super asinam, & super pullum filium asinae.* Proditio ejus per Discipulum Psal. 140. *Qui edebat panes meos, magnificavit super me supplantationem.* Venditio ejus triginta argenteis Zachar. 11. *Appenderunt mercedem meam triginta argenteos.* Et paulò post: *Tuli triginta argenteos & projecì illos in domum Domini.* Dolores & cruciatus passionis ejus, cum summa patientia & mansuetudine tolerati, Isaïæ 53. *Sicut ovis ad occisionem ducetur, & quasi agnus coram tondente se obmutescet, & non aperiet os suum &c.* Crucifixio ejus inter katrones ibidem versu 12. *Cum sceleratis reputatus est.* Irrisiones & blasphemie Judæorum, vestimentorum divisio, & oratio pro inimicis in Cruce, Psal. 21. ferè toto. *Fellis & aceti potatio, Psal. 68. Dederunt in escam meam fel, & in siti mea potaverunt me aceto.* Resurrectio Psal. 15. *Non dereliques animam meam in inferno, nec dabis sanctum tuum videre corruptionem.* Denique Ascensus in Cælum Psal. 67. prædicitur: *Ascendisti in altum, cepisti captivitatem: accepisti dona in hominibus.* Unde cum Tertulliano concludendum: *Igitur apud nos tot de Deo oraculorum fides tuta est, jam scilicet probatorum, quia cum illis, quæ quotidie probantur, prædicebantur. Eadem voces sonant, eadem littera notant, idem spiritus pulsant, unum tempus est divinationi futura præfari, &c.*

§. VII.

Prophetie Sybillarum, septimum credibilitatis nostra fidei argumentum.

Vaticiniis Prophetarum addenda sunt Oracula Sybillarum, quas multi Patres, post Theophilum Antiochenum, Gentilium Prophetissas appellant, & quarum tanta fuit veneratio in orbe, ut multi existimarint eas de Cælo lapsas, teste Clemente Alexandrino, lib. 1. Stromatum. Earum

Hh

vaticinia referunt Augustinus 18. de Civit. cap. 23. A
Cyrillus Alexandrinus lib. 8. contra Julian. & fu-
sius Lactantius passim in institutionibus, & quod
amplius est, Clemens Alexandrinus lib. 6. Stro-
matum refert particulam Concionis D. Pauli, in
qua fideles hortatur ad lectionem Sybillinorum
voluminum, his verbis: *Libros Græcos sumite, &
Sybillas agnoscite, quomodo unum Deum signifi-
cent, & ea qua futura sunt, & invenietis in eis
Filium Dei clarius & apertius scriptum.* Denique
adeo familiare fuit olim Christianis, convincere
Gentiles per oracula Sybillarum, ut propterea
Sybillæ appellarentur, teste Origene lib. 5. con-
tra Celsum. Et sane ex illarum vaticiniis evidens
sumitur credibilitatis nostræ fidei argumen-
tum: cum illæ præcipua Christi & humanæ re-
demptionis mysteria prænuntiarent, & litteris
mandarent, tantæ prænotionis certitudine & cla-
ritate, ut præterita magis quàm futura scripsisse
videantur; ut patebit referendo illarum oracula,
quæ decem fuisse perhibentur, earumque patriæ
cognomina sunt hæc: Cumæa, Cumana, Persica,
Hellepontica, Lybica, Samia, Delphica, Phry-
gia, Tyburtina, Erythræa.

255.

In primis ergo Sybilla Cumæa summam tem-
porum tranquillitatem in adventu Christi futu-
ram prædixit, verbis ferè similibus his, quibus
Isaias paciferum Messie adventum vaticinatus est.
Ea autem hæc sunt:

*Cum Deus ab alto Regem demittet Olympo,
Tunc terra omnipotens fruges mortalibus agris
Reddet inexhaustas, frumenti, vini, oleique:
Dulcia tunc mellis diffundent pocula celi,
Et niveo latices erumpent lacte suaves:
Oppida plena bonis, & pinguis culta vigeant:
Nec gladios metuet, nec belli terra tumultus:
Verum pax terris florebit omnibus alta:
Cumque lupis agni per montes gramina carpent:
Permissique simul pardi pascentur & hœdi:
Cum vitulis ursi degent, armenta sequentes,
Carnivorisque leo præsepia carpet uti bos:
Cum pueris capient somnos in nocte dracones,
Nec cadent, quoniam Domini manus obteget illos.*

Sybilla verò Cumana Filij Dei Incarnationem
prædixit, his carminibus:

*Tunc ad mortales veniet, mortalibus ipsis
In terris similis, natus Patris omnipotentis,
Corpore vestitus &c.*

Sybilla Persica de Prædicatione & Baptismate
Præcursoris hæc prænuntiata est.

*Tunc quoque vox quedam veniet per deserti locorum
Nuncia, mortales miseros qua clamat ad omnes,
Ut rectos faciant calles, animosque repurgent
A vitiis, & aquis perlustrantur corpora mundis,
Sybilla Hellepontica, inter alia multa oracula,
hanc de doctrina Christi reliquit divinationem.*

*Ille legem Dei complebit, non violabit,
Persimilem formam referens, & cuncta docebit.*

Sybilla Libyca tale protulit de Christi miraculis
vaticinium.

*Ille quidem morbis pressos sanabit, & omnes
Lætos, quotquot ei fident, cæcique videbunt,
Incedent claudi, surdis audire licebit,
Insolitas mutis dabit formare loquelas,
Expellet furias, oppressi morte resurgent.*

Eadem quoque Sybilla clarissimè prædixit mi-
raculum multiplicationis quinque panum in de-
serto, & his versibus expressit:

*Placabit sultus, in desertisque locorum,
Largè panibus ex quinis, & pisce marino,
Millia quinque virum satiabit, reliquaque*

*Bis senos cophinos implebunt Virginis alma,
Sybilla Samia de Christo ingrediente in Jerusa-
lem, super pullum asinae sedente, hoc protulit ora-
culum:*

*Salve casta Sion, permultaque passa puella,
Ipse tibi inscens Rex en tuus intrat a fello,
Erga omnes mitis, iuga quo tibi, quo iuga demas,
Intoleranda tibi, quæ fers cervice subacta.*

Sybilla Delphica de passione Christi hæc scripsit:
*Impinger illi colaphos, & spura scelestis
Israël labiis, nec non & fellis amari
Apponet escam, potumque inmitis acciti.*

Sybilla Phrygia mortem Christi his cecinit car-
minibus:

*Scindetur templi velum, mediumque diei
Nox tenebrosa tribus premet admirabilis horis,
Et tridui somno peraget admirabilia facta.*

B
Sybilla Tiburtina Christi resurrectionem & as-
censionem in hunc modum prædixit:
*Sed postquam triduo lucem repetiverit, atque
Monstravit somnum mortalibus, atque docendo
Cuncta illustravit: cœlestia tecta subibit,
Nubibus invehit.*

Denique Sybilla Erythræa de finali iudicio, &
signis quæ debent ipsum præcedere clarissimè
disseruit, his carminibus:

*Judicij in signum tellus sudore madescet,
Et rex æternus, summo descendet Olympo:
Scilicet ut carnem, mundumque ut judicet omne,
Unde Deum fidi, diffidentesque videbunt
Summum cum Sanctis in sæcli sine sedemem &c.*

§. VIII.

Testimonia Oraculorum, octavum credibilitatis
nostræ fidei argumentum.

N On solum Sybillarum vaticinia, sed etiam
Dæmonum oracula de veritate nostræ fidei
testimonium perhibere, Deo spiritum & au-
thorem mendacij ad testificandam veritatem co-
gente. In primis enim Apollo Delphicus (ut refe-
runt Suidas verbo Augustus, Suetonius in Octa-
vio, & Nicephorus libro 1. cap. 17.) dixit Deum
ab Hebræa femina carnem sumpsisse, & cum du-
mutus extitisset, fateri tandem coactus est Cæsa-
ri Augusto, qui ei Hecatumbem obtulerat, ut ab
eo responsum obtineret, sibi impositum fuisse si-
lentium à puero Hebræo, qui Deus existens, cun-
cta pro arbitrio disponebat, his nempe verbis:

*Me puer Hebræum, Divos Deus ipse gubernans,
Cedere sede jubet, tristisque redire sub Orcum.
Aris ergo dehinc ratiis abscedito nostris.*

Item Milesius Apollo consultus, & de Chri-
sto interrogatus, his verbis ipsum commendavit:
*Mortalis erat corpore, sapiens, prodigiorum effe-
ctor, sub Ducibus Chaldeis armis comprehensus,
clavis, fustibusque amaram mortem patietur.*

Clavis & palo finem tolerabit acerbum.

E
Refert etiam Marcellus Ficinus libro de Chri-
stiana Religione cap. 2. ex Porphyrio ethnico in
libro de responsis, Hecatembem Deam interroganti-
bus de Christi anima respondisse: *Viri pietate
præstantissimi est illa anima, hanc colunt à rigidi-
tate alienam. Hic Christus pius in cælum conscendit.*

Insuper Plutarchus, opusculo de defectu ora-
culorum, refert Dæmones alicui Præfecto Tibetij
Cæsaris retulisse, magnum Pana mortuum esse,
eamque ob causam se amplius responsa edere
non posse. Quod vel eâ die quâ Christus mortuus
est, vel paulo post contigit. Unde merito cum
Pico Mirandulano concludendum est: *Magna*